

भारतीय औषध संहिता आयोग
राष्ट्रीय समन्वय केंद्र
भारताचा फार्माकोव्हिजिलन्स कार्यक्रम
आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार
सेक्टर-23, राज नगर गाझियाबाद-201002
दूरध्वनी: 0120-278 3400, विस्तार-155

कोणत्याही संबंधित माहितीसाठी, सूचनांसाठी किंवा प्रश्नांसाठी
कृपया भारतातील फार्माकोव्हिजिलन्स कार्यक्रमाच्या प्रभारी अधिकाऱ्याशी संपर्क साधा.
ईमेल: pvpi.ipc@gov.in, lab.ipc@gov.in वेबसाइट: www.ipc.gov.in

डिटेक्टिव्ह झळकतो

साइड इफेक्ट्सच्या शेवटामध्ये

NEWSFLASH

भारतात फार्माकोव्हिजिलन्समध्ये
मोठे बदल दिसून येत आहेत

स्नॅप!

**खलनायक मेडनोस
चिरडला गेला आहे!**

तुमचे डोके वापरुन विचार करा

- गुगल माझ्या सर्व वैद्यकीय प्रश्नांची उत्तरे देते का?
- माझ्या मित्राला किंवा कुटुंबातील सदस्याला दिलेली औषधं, लक्षणं सारखी असल्यास, मी घेऊ शकतो का?
- मी कोणत्याही पेयपदार्थाच्या घोटाबरोबर औषधे घेऊ शकतो का?
- मला बरे वाटू लागले म्हणून मी माझे अँटीबायोटिक उपचार किंवा इतर कोणतेही उपचार मध्येच थांबवू शकतो का?
- मसालेदार पदार्थ आणि ताण हे अल्सरचे एकमेव कारण आहेत का?
- फक्त जास्त वजन असलेल्या किंवा लठ्ठ लोकांनाच मधुमेह होतो का?
- प्रोबायोटिक्स सर्दी रोखण्यास मदत करतात का?
- मल्टिव्हिटॅमिन्स घेतल्याने माझे आरोग्य अधिक चांगले होते का?
- मी डॉक्टरांचा सल्ला घेतल्याशिवाय औषधाच्या दुकानात काउंटरवर मिळणारी औषधे घ्यावी का?

या सर्व प्रश्नांचे उत्तर आहेत - नाही
**मिथकांपासून सावध रहा
आणि सतर्क रहा**

सावधगिरी बाळगा... आणि एडीआरची तक्रार करा...!!

एडीआर म्हणजे काय?

उपचारात्मक डोसमध्ये कोणतेही औषध घेतल्यानंतर उद्भवणारी कोणतीही प्रतिकूल किंवा हानिकारक प्रतिक्रिया (उदाहरणार्थ, खाज सुटणे, पुरळ येणे, उलट्या होणे, अतिसार इत्यादी). कधीकधी एडीआर गंभीर असू शकतात म्हणून त्याची तक्रार करण्यासाठी सतर्क रहा.

फार्माकोव्हिजिलन्समध्ये रुग्णाची तक्रार करण्याची भूमिका

रुग्ण औषध घेतल्यानंतर त्यांना होणाऱ्या क्रियाविशेषण प्रतिक्रियांबद्दल प्रत्यक्ष माहिती देऊ शकतो. ते एडीआरचे लवकर निदान करण्यात मदत करतात आणि नियामक कारवाई करण्यास मदत करणारी महत्वाची माहिती प्रदान करतात.

जर तुम्हाला कोणत्याही प्रतिकूल औषध प्रतिक्रियांचा संशय आला किंवा अनुभव आला तर खालील द्वारे तक्रार करा:-

जवळील एडीआर देखरेख
(मॉनिटरिंग) केंद्रे
येथे उपलब्ध: www.ipc.gov.in

एडीआर पीव्हीपीआय
मोबाइल ॲप्लिकेशन
येथे उपलब्ध: गुगल प्ले स्टोअर

एडीआर
रिपोर्टिंग फॉर्म
येथे उपलब्ध: www.ipc.gov.in

टोल फ्री
1800 1800 3024
या काळात उपलब्ध: सोमवार ते शुक्रवार
(सकाळी 9.00 ते संध्याकाळी 5.30)

रुग्णांच्या सुरक्षिततेसाठी चला पीव्हीपीआय सोबत हातमिलवणी करूया.

सार्वजनिक हितासाठी जारी केलेले

राष्ट्रीय समन्वय केंद्र-भारताचा फार्माकोव्हिजिलन्स कार्यक्रम

सार्वजनिक आरोग्य कार्यक्रम आणि नियामक सेवांमध्ये औषधोपचारासाठी जगतिक आरोग्य संघटनेचे सहयोगी केंद्र

भारतीय औषध संहिता आयोग, आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार

सेक्टर-23, राज नगर गाझियाबाद-201002

ईमेल: pvpi.ipc@gov.in वेबसाइट: www.ipc.gov.in

संशयास्पद प्रतिकूल औषध प्रतिक्रियेचा रिपोर्टिंग फॉर्म

आरोग्य सेवा व्यावसायिकांकडून प्रतिकूल औषध प्रतिक्रियांच्या स्वेच्छेने अहवाल देण्यासाठी
भारतीय औषध संहिता आयोग (राष्ट्रीय समन्वय केंद्र- भारताचा औषध दक्षता कार्यक्रम)
आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार, सेक्टर-23, राज नगर, गाझियाबाद-201002

आवृत्ती 1.3

अ. रुग्णाची माहिती

1. रुग्णाची आढाक्षरे 2. घटनेच्या वेळी असलेले वय किंवा जन्मतारीख 3. पुरुष ☐ स्त्री ☐ इतर ☐
4. वजन किलो

ब. संशयित प्रतिकूल प्रतिक्रिया

5. घटना/प्रतिक्रिया सुरू होण्याची तारीख (दिदि/मम/वववव)
6. घटना/प्रतिक्रिया थांबण्याची तारीख (दिदि/मम/वववव)
6(अ). सुरुवातीचा विलंब वेळ
7. उपचारांच्या तपशीलांसह घटना/प्रतिक्रियेचे वर्णन करा, जर असेल तर

नोंदणी क्रमांक/ आयपीडी क्रमांक/ ओपीडी क्रमांक/ सीआर क्रमांक:

एमसी अहवाल क्रमांक

12. तारखांसह संबंधित चाचणी/प्रयोगशाळेचा डेटा

13. संबंधित वैद्यकीय/औषध इतिहास (उदाहरणार्थ, अॅलर्जी, वंश, गर्भधारणा, धूम्रपान, अल्कोहोलचा वापर, यकृत किंवा मूत्रपिंडाचे विकार, मागील शस्त्रक्रिया इत्यादी)

14. प्रतिक्रियेची गंभीरता: नाही ☐ जर होय ☐ (कृपया यापैकी कशालाही टिक करा)
☐ मृत्यू (दिदि/मम/वववव) ☐ जननेंद्रियातील विसंगती
☐ जीवाला धोका ☐ अपंगत्व
☐ रुग्णालयात दाखल/दीर्घकाळ ☐ वैद्यकीयदृष्ट्या महत्त्वाचे इतर

15. परिणाम
☐ बरे झाले ☐ बरे होत आहे ☐ बरे झाले नाहीत
☐ घातक ☐ परिणामांसह बरे झाले ☐

सी. संशयित औषधे

अनु क्रमांक	8. नाव (ब्रँड/जेनेरिक)	निर्माता (माहित असल्यास)	बॅच क्रमांक/ लॉट क्रमांक	कालबाह्यता तारीख (जर माहित असेल तर)	वापरलेले डोस	वापरलेला मार्ग	वारंवारता (ओडी, बीडी, इत्यादी)	उपचार तारखा	सूचना	कारण संबंधित मूल्यांकन
								सुरुवात तारीख	थांबण्याची तारीख	
i										
ii										
iii										
iv*										
सी नुसार अनु क्रमांक	9. केलेली कारवाई (कृपया टिक करा)							10. पुन्हा वापर सुरू केल्यानंतर प्रतिक्रिया पुन्हा दिसून आली (कृपया टिक करा)		
	औषध बंद केले	डोस वाढवला	डोस कमी केला	डोस बदलला नाही	लागू नाही	अज्ञात	होय	नाही	परिणाम अज्ञात	डोस (पुन्हा सुरू केल्यास)
i										
ii										
iii										
iv*										

11. उपचारांच्या तारखांसोबत स्व-औषधोपचार व वनौषधी उपायांसह सहवर्ती वैद्यकीय उत्पादन (प्रतिक्रियेवर उपचार करण्यासाठी वापरलेले वगळून)

अनु क्रमांक	नाव (ब्रँड/जेनेरिक)	वापरलेले डोस	वापरलेला मार्ग	वारंवारता (ओडी, बीडी, इत्यादी)	उपचार तारखा	सूचना
					सुरुवात तारीख	थांबण्याची तारीख
i						
ii						
iii						

अधिक माहिती

डी. रिपोर्टरची माहिती

96. नाव आणि व्यावसायिक पत्ता: _____
पिन: _____ ई-मेल: _____
दूरध्वनी क्रमांक (एसटीडी कोडसह) _____
व्यवसाय: _____ स्वाक्षरी: _____
17. या अहवालाची तारीख (दिदि/मम/वववव): _____
प्राप्तकर्त्याचे नाव आणि स्वाक्षरी: _____

गोपनीयता: रुग्णाची ओळख पूर्णपणे गुप्त ठेवली जाते आणि पूर्णपणे संरक्षित केली जाते. अहवाल सादर करणे म्हणजे वैद्यकीय व्यक्ती किंवा उत्पादक किंवा उत्पादनाचे प्रतिक्रिया निर्माण केली किंवा त्यात योगदान दिले असा स्वीकार होत नाही. एडीआर रिपोर्ट सादर करणे म्हणजे रिपोर्टरवर कोणताही कायदेशीर परिणाम होत नाही.

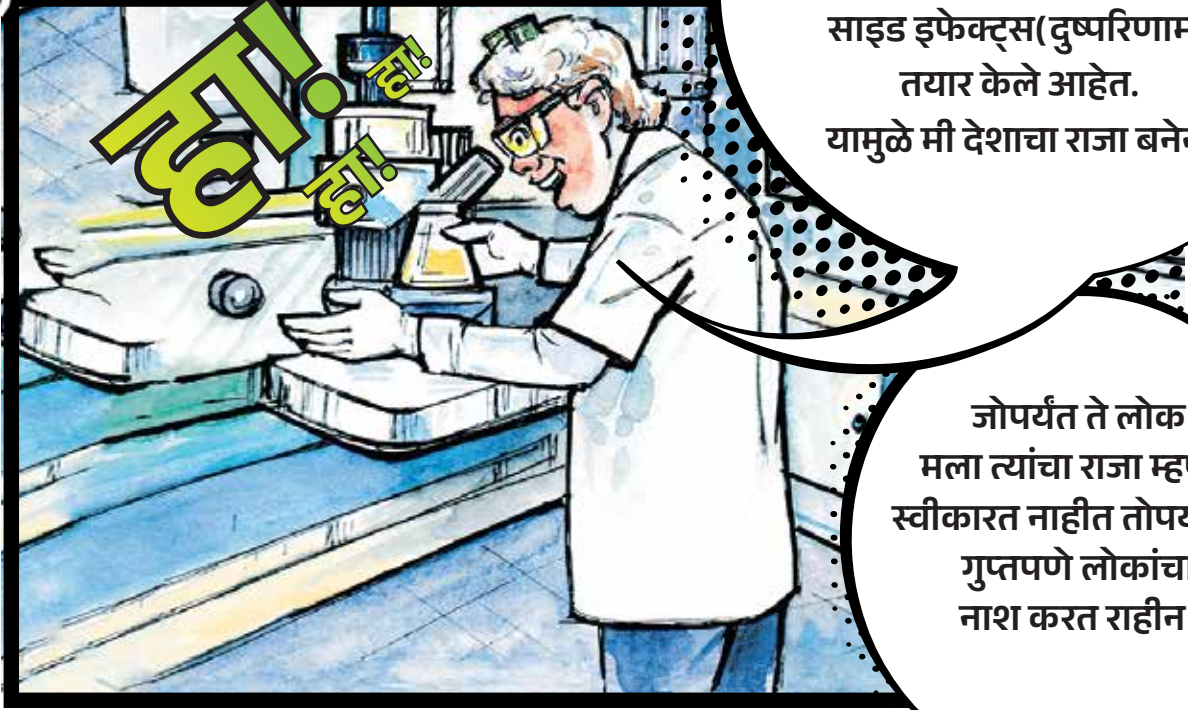
*अधिक माहितीसाठी स्वतंत्र पृष्ठ वापरा.

शहराबाहेरील फार्महाऊसमध्ये एक उच्च तंत्रज्ञानानेयुक्त वैज्ञानिक प्रयोगशाळा

हा! हा! हा!
शेवटी, मी माझ्या वैज्ञानिक पद्धतींनी काही शक्तिशाली साइड इफेक्ट्स(दुष्परिणाम) तयार केले आहेत. यामुळे मी देशाचा राजा बनेन.

जोपर्यंत ते लोक मला त्यांचा राजा म्हणून स्वीकारत नाहीत तोपर्यंत मी गुप्तपणे लोकांचा नाश करत राहीन!

मुंबईत कुठेतरी एका संगीत मैफिलीत (म्युझिक कॉन्सर्ट)

वी विल....वी विल
रॉक यू.....
उउउउउउउउउउउउ

मेडनोसच्या बोटांच्या स्नॅपमुळे गायकाला चक्कर येते.

दिल्लीमध्ये कुठेतरी...

Version 1.0
आवृत्ती 1.0

MEDICINES SIDE EFFECT REPORTING FORM (FOR CONSUMERS) औषधांच्या दुष्परिणामांची तक्रार नोंदविण्याचा फॉर्म (ग्राहकांसाठी)

Indian Pharmacopoeia Commission, National Coordination Centre- Pharmacovigilance Programme of India,
Ministry of Health & Family Welfare, Government of India.

भारतीय औषध संहिता आयोग, राष्ट्रीय समन्वय केंद्र - भारताचा फार्माकोव्हिजिलन्स कार्यक्रम,
आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार.

1. Patient Details/रुग्णाची माहिती

Patient Initials/ रुग्णाची आद्याक्षरे		Gender/लिंग (v): Male/पुरुष ☐ Female/स्त्री ☐	Age (Year or Month)/ वय (वर्ष किंवा महिना):
Other/इतर ☐			

2. Health Information / आरोग्यविषयक माहिती

a. Reason(s) for taking medicine(s) (Disease/Symptoms) / अ. औषध घेण्याची कारणे (रोग/लक्षणे):

b. Medicines Advised by/ ब. औषध घेण्याचा सल्ला कोणी दिला (v): Doctor/डॉक्टर ☐ Pharmacist/फार्मासिस्ट ☐ Friends/Relatives/मित्र/नातेवाईक ☐

Self (Past disease experienced/No past disease experienced)/ स्वतः (मागील अनुभवलेला रोग / मागचा कुठलाही न अनुभवलेला रोग) ☐

3. Details of Person Reporting the Side Effect/ दुष्परिणामांबद्दल तक्रार करणाऱ्या व्यक्तीचा तपशील

Name (Optional)?/ नाव (पर्यायी)?

Address/ पत्ता:

Telephone No/ दूरध्वनी क्रमांक _____ Email/ ईमेल _____

4. Details of Medicine Taking/Taken/ घेत असलेल्या औषधाची/ घेतलेल्या औषधाची माहिती

Name of Medicines/ औषधांचे नाव	Quantity of Medicines taken (e.g. 250 mg. Two times a day)/ घेतलेल्या औषधांचे प्रमाण (उदा. 250 मिग्रॅ. दिवसातून दोनदा)	Expiry Date of Medicines/ औषधांची कालबाह्यता तारीख	Date of Start of Medicines/ औषधे सुरू केल्याची तारीख	Date of Stop of Medicines/औषधे थांबवल्याची तारीख
			dd/mm/yy	dd/mm/yy
			dd/mm/yy	dd/mm/yy
			dd/mm/yy	dd/mm/yy

Dosage form/डोसचे स्वरूप (v): Tablet/गोळी ☐ Capsule/कॅप्सूल ☐ Injection/इंजेक्शन ☐ Oral Liquids/द्रवरूप तोंडावाटे

☐ If Others (Please Specify.....)/ जर इतर काही असेल तर (कृपया नमूद करा.....)

5. About the Side Effect/ दुष्परिणामांबद्दल

When did the side effect start?/ दुष्परिणाम कधीपासून सुरू झाले? dd/mm/yy Side Effect is still Continuing (Yes/No)/

When did the side effect stop?/ दुष्परिणाम कधी थांबले? dd/mm/yy दुष्परिणाम अजूनही सुरू आहेत (हो किंवा नाही) dd/mm/yy

6. How bad was the Side Effect? (Please v the boxes that Apply)/ दुष्परिणाम किती वाईट होते? (लागू असलेल्या चौकटीत v खूण करा)

☐ Did not affect daily activities/ दैनंदिन क्रियाकलापांवर परिणाम झाला नाही	☐ Affect daily activities/ दैनंदिन क्रियाकलापांवर परिणाम झाला
☐ Admitted to hospital/ रुग्णालयात दाखल	☐ Death/ मृत्यू
☐ Others/ इतर	

7. Describe the Side Effect (What did you do to manage the side effect?)/ दुष्परिणामाचे वर्णन करा (दुष्परिणाम व्यवस्थापित करण्यासाठी तुम्ही काय केले?)

This reporting is voluntary, has no legal implication and aims to improve patient safety. Your active participation is valuable. The information provided in this form will be forwarded to ADR Monitoring Centre for follow-up. You are requested to cooperate with the programme officials when they contact you for more details. Please do report even if you do not have all the information.

ही तक्रार ऐच्छिक आहे, त्याचा कोणताही कायदेशीर परिणाम नाही आणि रुग्णांची सुरक्षितता सुधारण्याचा उद्देश आहे. तुमचा सक्रिय सहभाग मौल्यवान आहे. या फॉर्ममध्ये दिलेली माहिती एडीआर मॉनिटरिंग सेंटरला फॉलोअपसाठी पाठवली जाईल. अधिक तपशीलांसाठी कार्यक्रम अधिकारी तुमच्याशी संपर्क साधतील तेव्हा त्यांच्याशी तुम्ही सहकार्य करावे अशी विनंती आहे. तुम्हाला सर्व माहिती नसली तरीही कृपया तक्रार करा.

Please turn the page to read the instructions
सूचना वाचण्यासाठी कृपया पान उलटा.

प्रतिकूल घटना म्हणजे काय?

एखादी प्रतिकूल घटना किंवा "एई" ही एखाद्या औषधी उत्पादनाच्या वापरानंतर रूग्णात घडलेली कोणतीही अनोळखी वैद्यकीय घटना आहे जी त्या औषधामुळे झाली असेल किंवा नसेल.

रिपोर्ट देण्याचे निकष आणि रूग्णांची सुरक्षितता

वैद्यकीय उत्पादनाच्या संबंधात कोणत्या विशेष परिस्थिती उद्भवतात, त्यासाठी रिपोर्ट सादर करावा?

- ⚡ प्रयोगशाळेचे असामान्य परिणाम
- ⚡ औषध बंद केल्यामुळे किंवा औषधांच्या परस्पर प्रतिक्रियेमुळे एई होतात.
- ⚡ घटनेसह किंवा घटनेशिवाय मादक पदार्थांचा गैरवापर किंवा चुकीचा वापर
- ⚡ जाणूनबुजून किंवा चुकून, घटनेसह किंवा घटनेशिवाय, अतिसेवन
- ⚡ औषधोपचार प्रक्रियेतील त्रुटी (औषध घेण्यातील चुका) घटनेसह किंवा घटनेशिवाय
- ⚡ लेबल नसलेल्या औषधांचा वापर, घटनेसह किंवा त्याशिवाय
- ⚡ कार्यक्षमतेचा अभाव
- ⚡ व्यावसायिक संपर्क
- ⚡ गर्भधारणेदरम्यान आणि स्तनपानादरम्यान औषधांचा संपर्क, एई सह किंवा त्याशिवाय
- ⚡ स्तनपान करणाऱ्या बाळांमध्ये होणाऱ्या प्रतिकूल घटना
- ⚡ संसर्गजन्य घटकांचे संक्रमण
- ⚡ अनपेक्षित लाभ

हे चेन्नईमध्येही घडत आहे

आणि कोलकाता मध्ये देखील

मला काय
होत आहे?
मला काळजी
का वाटतेय....

स्नॅप!

गर्भवती महिलेला घाम येत आहे ती चिंतेत
वाटू लागते...

जल्लोष करणारा जमाव

जबाबदार

RRR!
RRR!

RRR!
RRR!
RRR!

गायिका, वृद्ध महिला, लहान मूल आणि गर्भवती
स्त्रिया जिवंत होतात आणि जयजयकारामध्ये
सामील होतात

डिटोक्टव्ह

फार्महाऊस शोधतो आणि मेडनोसला पकडतो.

प्रतिसाद

मेडनॉस झिजतो आणि
ढिगाऱ्यात कोसळतो

काय चालले आहे असे वाटत आहे की देशावर हल्ला झाला आहे!!

नकारात्मक प्रतिक्रिया पसरत
चालल्या आहेत

पुरे झाले.... मी संपूर्ण
भारतातील परिस्थितीवर
नियंत्रण मिळवणार आहे

2रा धोके ओळखणे

तुमच्या अभिप्रायाच्या आधारे, औषध कंपनी किंवा
पीव्हीपीआय प्रत्येक औषध उत्पादनाच्या
दुष्परिणामांच्या जोखमीशी संबंधित असेल आणि
त्यानुसार औषधात आणखी सुधारणा करू शकेल... जर
धोका गंभीर असेल तर बाजारात उपलब्ध असलेल्या
बॅचेस देखील मागे घेऊ शकतात.

अशा प्रकारे आपण
परिणामकारकता वाढवू
शकतो आणि जोखीम कमी
करू शकतो

3रा प्रतिसाद

तुम्ही नोंदवलेल्या प्रतिकूल घटनांबद्दल माहिती
घेण्यासाठी औषध कंपनी किंवा पीव्हीपीआय
तुमच्याशी परत संपर्क साधेल. त्यांनी केलेल्या
फॉलो-अप प्रयत्नांना प्रतिसाद द्या; औषधाच्या
कंपन्यांना तुमच्यासाठी आणि इतर सर्व रुग्णांसाठी
आणखी चांगले उपाय विकसित करण्यास मदत
करण्यासाठी तुमचे काही मिनिटे द्या.

फार्माकोविजिलन्समध्ये
तीन सोप्या चरणांचे अनुसरण करा

फार्माकोविजिलन्स म्हणजे काय?

हे आरोग्य अधिकाऱ्यांसाठी आणि औषधनिर्माण संस्थेसाठी एक महत्वाचे कार्य आहे जे दुष्परिणामांची माहिती गोळा करणे, डेटाचे विश्लेषण करणे आणि अंतिम वापरकर्त्यांना आणि त्यांच्यापर्यंत उत्पादनाशी संबंधित अद्यतने पोहोचवणे या कामात गुंतलेले आहे आणि त्या अनुषंगाने औषधाचे सुरक्षा प्रोफाइल तयार करूते. तुम्ही ते कसे साध्य करू शकता?

1ला रिपोर्ट..

औषधे घेतल्यानंतर झालेल्या दुष्परिणामांची माहिती औषधांच्या कंपनीला किंवा पीव्हीपीआयला द्या. लक्षात ठेवा, रिपोर्टमध्ये रिपोर्टर (तुम्ही), रुग्णाची माहिती, औषध आणि प्रतिकूल घटना याबद्दल तपशील असणे आवश्यक आहे.

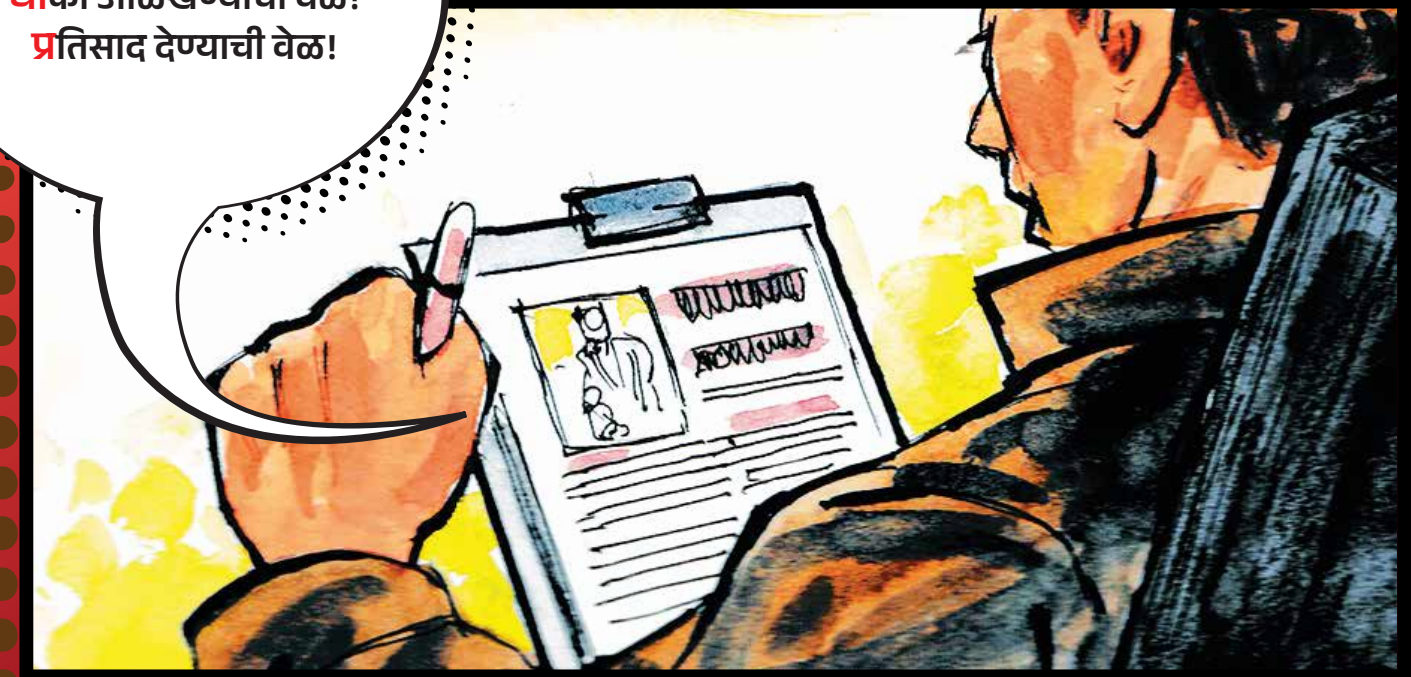

मी आहे
डिटेक्टिव्ह

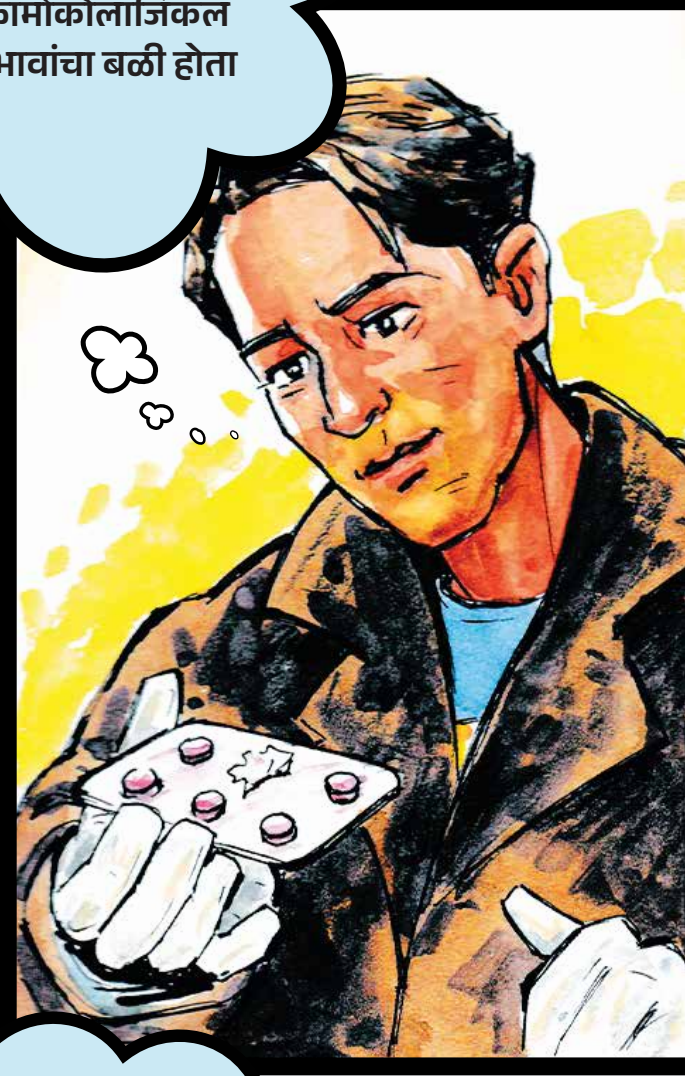
मी तक्रार करतो,
मी जबाबदार आहे आणि
मी प्रतिसाद देणारा आहे.

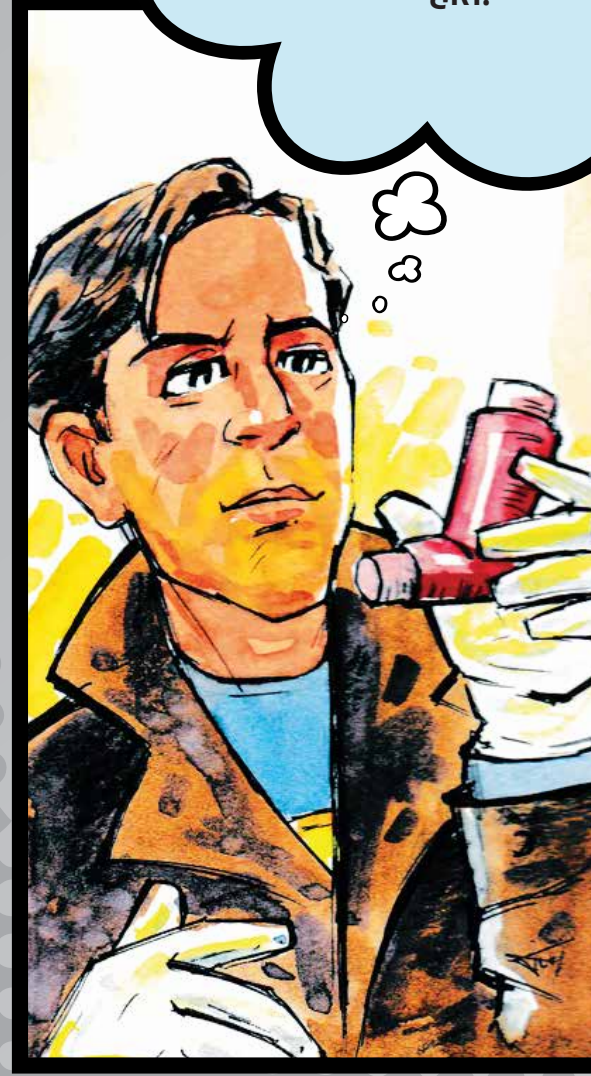
तक्रार करण्याची वेळ!
धोका ओळखण्याची वेळ!
प्रतिसाद देण्याची वेळ!

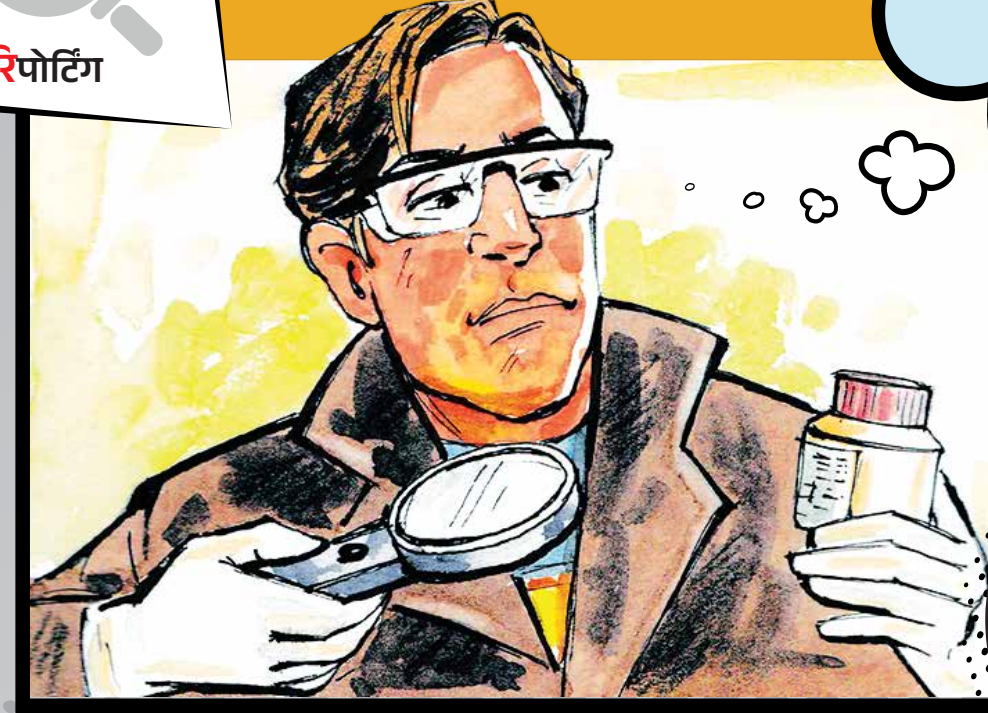
गायक औषधाच्या
अपरिचित
फार्माकोलॉजिकल
प्रभावांचा बळी होता

औषधांच्या चुकांमुळे त्या वृद्ध
महिलेला थोडे अस्वस्थ वाटत
होते.

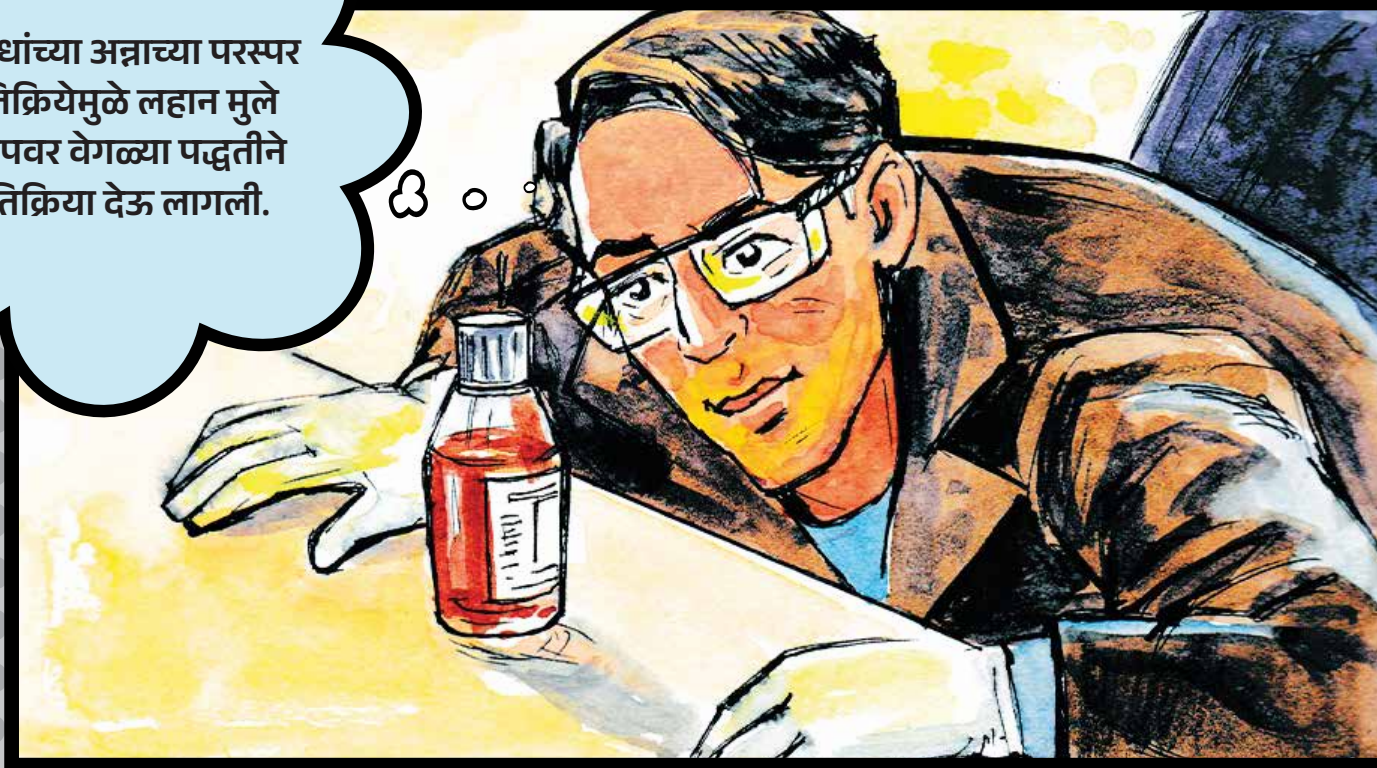
मल्टीव्हिटामिन घेतल्यानंतर
गर्भवती महिलेला वैयक्तिक
कारणांमुळे अस्वस्थ
वाटू लागले.

या सर्व प्रकरणांमध्ये
एक गोष्ट समान आहे....
नकारात्मक, भयानक
दुष्परिणाम!!!

औषधांच्या अन्नाच्या परस्पर
प्रतिक्रियेमुळे लहान मुले
सिरपवर वेगळ्या पद्धतीने
प्रतिक्रिया देऊ लागली.

मला भीती वाटते, कारण तो
मेडनोसच असणार. रुग्णांना
झालेले दुष्परिणाम मी मागे घेऊ
शकत नाही... पण मी
फार्माकोविजिलंट म्हणून त्यांना
आणि भविष्यातील सर्व
प्रकरणांना वाचवू शकतो.

